

Økonomireglement

FOR MODALEN KOMMUNE

NKK | Økonomireglement for Modalen kommune | 2020 - første versjon

Til kommunestyret 10.12.20

Innhold

Økonomireglementet sitt føremål og verkeområde.....	2
Øvrige fullmakter	2
Reglement for å lage finansielle måltal	4
Innleiing og bakgrunn.....	4
Regelverk	4
Mynde til å fastsetje finansielle måltal	4
Reglement for økonomiplan.....	6
Innleing og bakgrunn	6
Regelverk	6
Mynde til å utarbeide økonomiplan.....	6
Reglement for budsjett	8
Innleiing og bakgrunn.....	8
Regelverk	8
Mynde til å utarbeide budsjett	9
Reglement for budsjettoppfølgning og rapportering.....	11
Innledning og bakgrunn	11
Regelverk	11
Rapportering til kommunestyret.....	11
Reglement for utlån.....	12
Innledning og bakgrunn	12
Regelverk	12
Mynde til å gje utlån	12
Reglement for finans- og gjeldsforvaltninga (finansreglement)	13

Økonomireglementet sitt føremål og verkeområde

Kommunelova § 14-2 gjer greie for kommunestyret sine plikter. Alle kommunar skal ha reglar for økonomiforvaltninga (økonomireglement) – og ha reglar for finans- og gjeldsforvaltning (finansreglement).

Eit økonomireglement vil utfylle økonomibestemmelsane i kommunelova/forskriftene, og vil kunne tilpassast behova i kvar einskild kommune. Sentrale tema i eit økonomireglement vil til dømes vere interne reglar som bidrar til god økonomistyring og måloppnåing, forsvarleg og effektiv økonomiforvaltning, at reglane vert fylgt og gjev eit godt grunnlag for politikarane. Frå 2020 er alle kommunar pålagt å ha et økonomireglement, men kommunelova foreslår ikke nærmere krav til økonomireglementets innhold eller form.

Kommunestyret skal sjølv vedta reglane for økonomiforvaltninga (økonomireglement) etter kommunelova § 14-2 bokstav d) og reglar for finans- og gjeldsforvaltninga (finansreglement) etter kommunelova § 14-2 bokstav e).

Utgangspunktet for reglementet er rammer og retningslinjer som følgjer av kommunelova med tilhøyrande forskrifter.

- Lov 22.6.2018 nr. 83 og sist endra 21.6.2019 nr. 55 om kommunar og fylkeskommunar (kommunelova)
- Forskrift 07.6.19 nr. 714 om økonomiplan, årsbudsjett, årsrekneskap og årsberetning for kommunar og fylkeskommunar mv.
- Forskrift 18.11.19 nr. 1520 om garantiar og finans- og gjeldsforvaltning i kommunar og fylkeskommunar
- Forskrift 18.10.2019 nr. 1412 om rapportering frå kommunar og fylkeskommunar mv. (KOSTRA-forskrifta)
- Forskrift 11.12.2019 nr. 1731 om utrekning av samla sjølvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyr (sjølvkostforskrifta)

I tillegg til desse sentrale lovane og forskriftene kjem kommunen sine eigne retningslinjer og reglement. Vidare vert det vist til GKRS – Foreininga for god kommunal rekneskapsskikk, som har ei sentral rolle i forhold til budsjett- og rekneskapsprinsipp.

Kommunen vel sjølv om dei vil at reglar for finans- og gjeldsforvaltninga (finansreglement) tas inn i økonomireglementet eller om dette skal vere eit eige reglement. Uansett skal finansreglementet og rutinene, ifølgje Forskrift 18.11.19 nr. 1520 om garantiar og finans- og gjeldsforvaltning i kommunar og fylkeskommunar § 7, vere kvalitetssikre av ein uavhengig instans.

Kommunedirektøren/rådmannen har fullmakt til å gjennomføre endringar i reglementet som er av teknisk eller administrativ karakter.

ØVRIGE FULLMAKTER

Vidaredelegering av fullmakter

Rådmannen får fullmakt til å vidaredelegere avgjerdsmynde i saker som rådmannen i medhald av økonomireglementet har fått mynde til å fatte vedtak i.

Budsjettekniske korreksjonar

Rådmannen får fullmakt til å gjere budsjettekniske korreksjonar.

Prisar for kommunale ytingar/tenester

Det er kommunestyret som vedtek nye priser på kommunale ytingar som ikkje er heimla i lov. Dei retningslinene for prisjusteringar kommunestyret vedtek som ein del av budsjetthandsaminga skal leggst til grunn for den konkrete prisfastsetjinga.

Oppretting og inndragning av stillingar

Rådmannen får fullmakt til å opprette og inndra stillinger innanfor vedtekne budsjettrammer.

Særnamsmynde

Rådmannen får delegert særnamsmynde frå det tidspunktet skatteoppkrevjaren er overført til staten etter dei lover/forskrifter der slikt mynde er gjeve.

Bankfullmakt

Rådmannen får delegert mynde til å disponere kasse, bank, og evt driftskreditter.

Internkontroll

Rådmannen skal sjå til at det vert utøvd tilstrekkeleg internkontroll med administrasjonen si verksemd, jfr kommunelova § 25-1.

Rådmannen er ansvarleg for at kommunen si økonomiforvaltning har forsvarleg intern styring og kontroll. Det skal etablerast administrative rutiner som sørger for at budsjettoppfølginga er under kontroll og at oppfølginga skjer i tråd med budsjettreglementet, samt gjeldande lover og forskrifter.

Rådmannen skal minst éin gang i året rapportere til kommunestyret om internkontroll og om resultat frå statleg tilsyn, jf. kommunelova § 25-2.

Reglement for å lage finansielle måltal

INNLEIING OG BAKGRUNN

Kommunar og fylkeskommunar skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevna vert ivaretatt over tid. For å kunne seie noko om dette er kommunene pålagt å fastsetje finansielle måltall. Finansielle måltall kan gje eit betre grunnlag for avgjerder i økonomiplan- og budsjettprosessen, og betre grunnlaget for vurderingar av den økonomiske utviklinga i årsmeldinga.

Dei finansielle måltala må fastsetjast av den enkelte kommune ut frå kommunens økonomiske situasjon.

Det er ikkje gjeve bindande reglar for val av måltal og kva nivå måltala bør ligge på. Kommunane må sjølv ta eigarskap til å fastsetje og bruke finansielle måltall som styringsverktøy.

Med finansielle måltal tenkjer ein på politiske mål for økonomisk utvikling, til dømes mål for utvikling i netto driftsresultat, gjeldsgrad og driftsreservar. Dei finansielle måltala vil kunne bidra til å auke innsikta i langsiktig økonomiforvaltning i budsjettprosessene og betre kunnskapen om kommunen sin økonomiske stilling og kva politiske ambisjonar det er rom for i eit lengre perspektiv.

REGELVERK

Regelen om at kommunane skal fastsetje finansielle måltall for utviklinga av kommunen sin økonomi er teke inn i kommunelova § 14-2, bokstav c.

Regelen medfører ei plikt for **kommunestyret** til å fastsetje finansielle måltall som hjelpemiddel i den langsiktige styringa av kommunen sin økonomi. Med finansielle måltal tenkjer ein på politiske målsetjingar for kommunen si økonomiske utvikling.

Regelen må sjåast i klar samanheng med kommunestyret sitt ansvar for ein langsiktig økonomiforvaltning, jf. § 14-1, 1. ledd.

I årsmeldinga skal det ifølgje kommunelova § 14-7, 2. ledd, bokstav a) gjerast greie for tilhøve som er viktige for å vurdere den økonomiske utviklinga og stillinga. Regelen inneheldt i tillegg eit nytt krav som medfører at det må vurderast om økonomisk utvikling og stilling ivaretek den økonomiske handleevna over tid. Dette må sjåast i samanheng med generalregelen i § 14-1, 1. ledd og dei finansielle måltala etter § 14-2 bokstav c.

MYNDE TIL Å FASTSETJE FINANSIELLE MÅLTAL

Kommunen sine finansielle måltall er:

- Netto driftsresultat
 - Langsiktig mål for netto driftsresultat i prosent av samla driftsinntekt vert sett til minimum 3 %.
- Gjeldsgrad
 - Langsiktig mål for lånegjeld i prosent av samla driftsinntekt vert sett til maksimum 60 %.

- Driftsreservar (Disposisjonsfond)
 - Langsiktig mål for samla disposisjonsfondsmidler i prosent av samla driftsinntekt vert sett til minimum 10 %.

Reglement for økonomiplan

INNLEIING OG BAKGRUNN

Kommunelova har krav om at økonomiplanen skal syne kommunestyret sine prioriteringar og løyvingar, samt dei måla og føresetnadene som økonomiplanen byggjer på. Dokumentet skal òg vise utviklinga i kommunen sin økonomi, utviklinga i gjeld og andre vesentlege langsiktige forpliktingar.

I merknadene til lovteksten står det:

[Kommunelova § 14-4] Andre ledd fyrste punktum medfører at økonomiplanen og årsbudsjettet må syne kommunestyret sine prioriteringar. Det siktast her på å syne korleis kommunestyret ynskjer å oppnå politiske mål, enten det er gjennom økonomiske tiltak eller andre tiltak. Utover kravet i tredje ledd til at økonomiplanen skal vere oversiktleg, er det ikkje stilt krav til korleis prioriteringane skal framstillast. Fyrste punktum medfører vidare at løyvingane skal synleggjerast, det vil seie kva økonomisk ramme kommunestyret fastset til disponering for dei ulike budsjettområda og til ulike føremål. Det er kommunestyret sjølv som avgjer korleis løyvingane skal inndelast og fastsetjast. Kommunestyret avgjer sjølv om løyvingar skal gjevast som bruttoløyvingar, nettoløyvingar eller ved å kombinere brutto- og nettoløyvingar. Nærmare krav til oppstilling av løyvingane vil følgje av forskrift, sjå sjette ledd. Etter fyrste punktum skal økonomiplanen og årsbudsjettet òg konkretisere måla og føresetnadene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på, det omfattar òg føresetnader for bruken av løyvingane.

REGELVERK

Reglane om budsjett og økonomiplan er regulert i kommunelova § 11-9, § 11-10, § 14-2, § 14-3, § 14-4, § 14-9, § 14-10, § 28-1, § 28-5, § 29-4 og Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsrekneskap og årsberetning for kommunar og fylkeskommunar mv.

MYNDE TIL Å UTARBEIDE ØKONOMIPLAN

Arbeidet med økonomiplanen skal følgje fristane i kommunelova § 14-3, og oppstillings- og dokumentasjonskrav til budsjettet som følger av kommunelova § 14-4.

Økonomiplanen omfattar heile kommunen si verksemd både drift og investering, og skal vise korleis langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planar skal følgast opp, jfr. kommunelova § 14-4. Økonomiplanen skal gje eit realistisk oversyn over venta inntekter, venta kostnader og prioriteringar over ein 4-årsperiode.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal setjast opp i balanse og vere realistiske, fullstendige og oversiktlige.

Kommunestyret skal ved handsaminga av økonomiplanen ta stilling til nivået på dei finansielle måltala for den langsiktige styringa av kommunen sin økonomi, jfr. kommunelova §14-2.

1. Økonomiplanen vert utarbeidd årleg og omfattar siste årsrekneskap, inneverande årsbudsjett og dei fire neste budsjettåra. Økonomiplanen vert laga samstundes med rullering av årsbudsjettet og vedtakast av kommunestyret innan utgangen av desember året før budsjettåret. Neste års budsjett er fyrste året i den 4-årige økonomiplanen.

2. Rådmannen sitt ansvar

Innan utgangen av juni måned kvart år utarbeider rådmannen ein framdriftsplan for arbeidet med budsjett og økonomiplan, for administrasjonen og politiske organ.

Rådmannen sitt framlegg skal vere spesifisert på respektive områder i nettobeløp.

Investeringsprosjekta skal synast einskildvis.

Det skal lagast oversikt over

- planlagt utvikling i resultatindikatorer av spesiell betydning
- planlagt utvikling i ulike strukturelle ressurser
- planlagte investeringsprosjekt med finansiering
- utvikling i rente- og avdragsbelastning
- utvikling i langsiktig gjeld
- utviklingen i fondsbeholdning

Økonomiplanen skal byggje på kommuneplanen sin langsiktige del, dei føresetnader og økonomiske anslag som fremgår av siste framlegg til statsbudsjett. Videre skal det gjerast ei drøfting av den økonomiske handlefridomen i planperioden.

2 Kommunestyret sitt ansvar

Kommunestyret vedtar økonomiplanen. Vedtaket skal gjerast på grunnlag av innstilling frå formannskapet.

3 Formannskapet sitt ansvar

Formannskapet lagar innstilling i åpent møte til kommunestyret

Reglement for budsjett

INNLEIING OG BAKGRUNN

Kommunelova har krav om at årsbudsjett skal vise kommunestyret sine prioriteringar og løyvingar og dei måla og føresetnadene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. Dokumentet skal òg vise utviklinga i kommunen sin økonomi, utviklinga i gjeld og andre vesentlege langsiktige forpliktelsar. Vedtaket om årsbudsjett skal fastsetje kor mykje lån som eventuelt skal takast opp i budsjettåret.

Formannskapet skal legge innstilling til årsbudsjett fram for kommunestyret. Når det gjeld innholdet i årsbudsjettet, seier departementet i proposisjonen:

«I hovedsak foreslår utvalget å videreføre dagens reglar om økonomiplanen og årsbudsjettet. Dette gjeld blant annet kommunestyrets plikt til sjølv å vedta en fireårig økonomiplan og et årsbudsjett, formannskapets rett og plikt til å innstille til vedtak om økonomiplan og årsbudsjett, og kravet om at innstillingen skal legges ut til alminnelig ettersyn minst 14 dager før kommunestyret skal behandle den. Disse reglene har fått ingen eller svært lite oppmerksomhet i høringen, og departementets lovforslag er i tråd med det utvalget foreslår. Det samme gjeld reglene om årsbudsjettets bindende virkning og reglene om budsjettstyring, som og i hovedsak videreføres.»

Lova bestemmer at økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyret sine prioriteringar og løyvingar og dei måla og premissane som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. I merknadane til lovteksten er det sagt:

[Kommunelova § 14-4] Andre ledd første punktum innebærer at økonomiplanen og årsbudsjettet må vise kommunestyrets eller fylkestingets prioriteringer. Det siktes her til å vise hvordan kommunestyret eller fylkestinget ønsker å oppnå politiske mål, enten det er gjennom økonomiske eller andre tiltak. Utover kravet til oversiktighet i tredje ledd, stilles det ikke krav til hvordan prioriteringene framstilles. Første punktum innebærer videre at bevilgningene skal vises, det vil si hvilken økonomisk ramme som kommunestyret eller fylkestinget fastsetter til disponering for de ulike budsjettområdene og til ulike formål. Det ligger til kommunestyret og fylkestinget sjølv å avgjøre hvordan bevilgningene skal inndeles og fastsettes. Kommunestyret eller fylkestinget avgjør sjølv om bevilgninger skal får som bruttobevilgninger, nettobevilgninger eller ved å kombinere brutto- og nettobevilgninger. Nærmere krav til oppstilling av bevilgningene vil følge av forskrift, se sjette ledd. Etter første punktum skal økonomiplanen og årsbudsjettet og angi målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på, herunder premissene for bruken av bevilgningene.

REGELVERK

Reglene om budsjett og økonomiplan er regulert i kommunelova § 11-9, § 11-10, § 14-2, § 14-3, § 14-4, § 14-5, § 14-9, § 14-10, § 14-17, § 24-5, § 28-1, § 28-3, § 28-5, § 29-4 og

Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsrekneskap og årsberetning for kommunar og fylkeskommunar mv.

MYNDE TIL Å UTARBEIDE BUDSJETT

1. Rådmannen sitt ansvar

På grunnlag av vedtatt økonomiplan og eventuelt naudsynte justeringar i bundne utgifter/inntekter, utarbeider rådmannen foreløpig utkast til årsbudsjett (taldel) for neste år med investeringsbudsjett og driftsbudsjett.

Førebels budsjett skal drøftast på ein konferanse mellom formannskapet, og rådmannen. Rådmannen utarbeider etter det eit framlegg til budsjett. Budsjettet skal synast i nettobeløp på ulike budsjettområde (rammeløyvingar).

2 Kommunestyret sitt ansvar

Kommunestyret vedtar årsbudsjettet. Vedtaket skal gjerast på grunnlag av innstilling frå formannskapet.

3 Formannskapet sitt ansvar

Formannskapet lagar innstilling i åpent møte. Budsjettinnstillinga skal synast i nettobeløp på ulike budsjettområde (rammeløyvingar).

4. Årsbudsjettet sitt innhald og inndeling

- Årsbudsjettet er en bindende plan for kommunen sine midlar og bruken av desse i budsjettåret.
- Kommunestyret sine prioriteringar samt dei målsetjingane og premissane som budsjettet bygger på, skal kome tydelig frem.
- Budsjettet skal fremstillast i eit samla dokument, der drifts- og investeringsbudsjettet inngår.

5. Budsjettområde

- Kommunestyret vel sjølv kva budsjettområde det skal gjevast rammeløyvingar til. Pr i dag har kommunen desse områda:
 - Rådmannnen/sentraladministrasjon
 - Kultur
 - Næring
 - Sosial og barnevern
 - Skule
 - Barnehage
 - Pleie og omsorg
 - Kommunelege/helsestasjon

- Teknisk etat

Reglement for budsjettoppfølging og rapportering

INNLEDNING OG BAKGRUNN

Rådmannen plikter å rapportere skriftleg om utviklinga i inntekter og utgifter sammenholdt med årsbudsjettet. Slik rapportering skal gjerast minst to ganger gjennom budsjettåret.

REGELVERK

Ifølgje kommunelova § 14-5, 3. ledd skal rådmannen minst to gonger i året rapportere til kommunestyret om utviklinga i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Hvis utviklinga gjer at det vert venta vesentlege avvik, skal rådmannen foreslå endringar i årsbudsjettet.

Rapporteringa til kommunestyret må i praksis gå via formannskapet som skal innstille til eventuelle endringar i årsbudsjettet, jf. § 14-3, 3. ledd. Andre punktum gjev rådmannen plikt til å gjere framlegg om endringar i budsjettet dersom utviklinga i inntekter eller utgifter tilseier at det vil verte vesentlege budsjettavvik. Regelen innebærer at det ikke er tilstrekkelig for rådmannen berre å melde frå om at det vert venta avvik.

I tillegg skal rådmannen utarbeide årsmelding i tråd med kommunelova § 14-7.

RAPPORTERING TIL KOMMUNESTYRET

For 1. tertial og 2. tertial i året skal rådmannen legge fram rapport med rekneskapsoversyn og årsprognosar for rammeområda som kommunestyret har gjeve løyving til og for kommunen samla.

Tertialrapportene skal skildre den økonomiske utviklinga og utviklinga i tenesteproduksjonen i høve til talbudsjett og aktivitetsplanar. Rapportane skal inneholde en sammenstilling av budsjett, akkumulert rekneskap og prognose for året.

Dersom det er venta avvik skal dette forklarast, og framlegg til naudsynete tiltak skal leggest fram.

Tertialrapportane skal òg gje eit oversyn over rekneskap, budsjett, status og prognose for investeringane.

Tertialrapportene leggest fram for kommunestyret i juni, og i oktober kvart år.

Reglement for utlån

INNLEDNING OG BAKGRUNN

Med utlån siktast det både til utlån av egne midlar og til utlån finansiert med lån, såkalla vidareutlån. Sosiale utlån, det vil seie utlån etter sosialtenestelova og utlån til næringsføremål først i driftsrekneskapen dersom slike utlån finansierast med driftsinntekter.

Sosiale utlån regnast som utgifter til drift og det samme gjer næringsutlån hvis utlånet finansieres av løpande inntekter. Tilsvarende skal mottekne avdrag som er ført i driftsrekneskapen, reknast som løpande inntekt. Sosiale utlån er gitt med heimel i sosialtenestelova. Næringsutlån er utlån til næringsutvikling som finansierast med midlar frå næringsfondet.

Regelen om sosiale utlån og næringsutlån er eit unntak frå den generelle regelen om at utlån og mottekne avdrag skal først i investering. Dette heng saman med at sosiale utlån og næringsutlån gjerne er risikoutsatt og kan vere usikre fordringar. Då vil inntekt (avdrag/tilbakebetaling) frå desse fordringane bli inntektsført i drift, men eventuelt ført som tap i drift dersom fordringen ikkje vert innfridd. Det er ikkje ynskjeleg at slike usikre inntekter skal vere ein del av inntektene i investering.

REGELVERK

Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsrekneskap og årsberetning for kommunar og fylkeskommunar mv. § 2-7 regulerer kva utlån som skal bokførast i driftsrekneskapen. Andre utlån skal først i investeringsrekneskapen.

Mottekne avdrag på vidareutlån kan kun finansiere avdrag på lån eller finansiere nye vidareutlån, jf. kommunelova § 14-17, 2. ledd.

MYNDE TIL Å GJE UTLÅN

Rådmannen har mynde til å gje utlån innanfor dei rammene som er vedteke av kommunestyret.

Rådmannen har òg mynde til sjølv å avgjere om mottekne avdrag på vidareutlån skal brukast til å finansiere avdrag på lån eller nye vidareutlån.

Reglement for finans- og gjeldsforvaltninga (finansreglement)

Finansreglementet er gjeve i eige reglement og er ikkje ein del av økonomireglementet.